

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de hevige regenval, de storm- en rukwinden met een lokaal karakter en de hagelbuien die zich voordeden op 9 juli 2024 als ramp worden erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van die ramp wordt afgebakend
  - definitieve goedkeuring

Samenvatting

In juli 2024 heeft zich in Vlaanderen op diverse plaatsen ernstige wateroverlast, storm- en rukwinden en hagelbuien voorgedaan die schade hebben veroorzaakt.

Naar aanleiding van de aanvragen tot erkenning als ramp die individuele burgers en ondernemingen hebben ingediend, heeft het Vlaams Rampenfonds een onderzoek gevoerd naar de eventuele erkenning als ramp van de uitzonderlijke weersfenomenen die werden gemeld tijdens voormelde periode.

Deze schadelijke weersverschijnselen werden afgetoetst aan het financiële erkenningscriterium en aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria, gesteld in artikelen 4, 5, 6 en 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest.

De bevoegde wetenschappelijke adviesinstanties KMI, VMM bevestigen dat de **hevige regenval** van **9/7/2024** voldoet aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria die van toepassing zijn op de schademeldingen die burgers en ondernemingen hebben ingediend.

De bevoegde wetenschappelijke adviesinstantie KMI bevestigt dat de **hagel** van **9/7/2024** en de **storm- en rukwind** met een lokaal karakter van **9/7/2024** voldoen aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria die van toepassing zijn op de schademeldingen die burgers en ondernemingen hebben ingediend.

Het betreft de volgende 18 gemeenten voor hevige regenval op 9/7/2024: Arendonk, Bonheiden, Geel, Heist-op-den-Berg, Herentals, Herenthout, Hulshout, Kasterlee, Lier, Lille, Machelen, Oud-Turnhout, Putte, Ravels, Retie, Sint-Katelijne-Waver, Turnhout en Vosselaar.

Het betreft de volgende 17 gemeenten voor hagel op 9/7/2024: Berlaar, Boechout, Brakel, Duffel, Geraardsbergen, Kasterlee, Lier, Mechelen, Nijlen, Ninove, Oud-Turnhout, Ranst, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek, Zandhoven, Zemst en Zoersel.

Het betreft de volgende 45 gemeenten voor storm- en rukwinden met een lokaal karakter op 9/7/2024: Aalst, Antwerpen, Arendonk, Beersel, Berlaar, Boechout, Bonheiden, Denderleeuw, Duffel, Gooik, Grimbergen, Haaltert, Halle, Heist-op-den-Berg, Herenthout, Kapelle-op-den-Bos, Kontich, Lebbeke, Lennik, Lier, Londerzeel, Maarkedal, Maasmechelen, Machelen, Malle, Mechelen, Meise, Merchtem, Mortsel, Nijlen, Ninove, Opwijk, Putte, Puurs-Sint-Amands, Ranst, Ravels, Sint-Katelijne-Waver, Sint-Lievens-Houtem, Steenokkerzeel, Turnhout, Willebroek, Wommelgem, Zandhoven, Zele en Zemst.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit heeft betrekking op het beleidsveld rampenschade.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 4 februari 2025.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd gegeven op 5 maart 2025.

Het wetgevingstechnisch advies is niet vereist, conform aanwijzing 297 van de omzendbrief 2019/4 betreffende wetgevingstechniek, omdat het een ontwerpbesluit betreft dat meer dan eens in dezelfde vorm voorkomt.

Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State is niet vereist, conform artikel 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, omdat het ontwerp van besluit geen reglementair karakter heeft: het betreft de toepassing van reeds bestaande rechtsregels op een concrete situatie, zonder dat er nieuwe rechtsregels aan worden toegevoegd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

In de periode van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 heeft Vlaanderen te maken gehad met hevige onweders die schade hebben veroorzaakt door ernstige wateroverlast, storm- en rukwinden met een lokaal karakter en hagelbuien.

Het Vlaams Rampenfonds heeft een onderzoek gevoerd naar de eventuele erkenning van deze uitzonderlijke weersomstandigheden als ramp.

Het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, vormt de basis om uitzonderlijke schadelijke weersverschijnselen als ramp te erkennen. Hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 bepaalt de erkenningsvoorwaarden.

2. De erkenningscriteria: algemeen

Artikel 4 van het decreet van 5 april 2019 stelt de criteria voor de erkenning van rampen vast, namelijk:

1°. de wetenschappelijke criteria op basis van een minimale terugkeerperiode van dertig jaar van de ramp of de door de Vlaamse Regering te bepalen wetenschappelijke schaal;

2°. de financiële drempel, waarbij, bij de overschrijding ervan, niet voldaan hoeft te worden aan de wetenschappelijke criteria, vermeld in punt 1°.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 voert het voormeld artikel uit en bepaalt:

- voor het **financieel criterium**:

Het natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter voldoet aan het financieel criterium als het Vlaams Rampenfonds vaststelt, op basis van de ontvangen ramingen van de schadelijders conform artikel 16, dat het op het grondgebied van het Vlaamse Gewest minstens voor honderd miljoen euro (niet geïndexeerd) schade aan private en openbare goederen heeft veroorzaakt (artikel 3);

- voor het **wetenschappelijk criterium hevige regenval**:

artikel 4 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.);

- voor het **wetenschappelijk criterium overstroming**:

artikel 5 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.);

- voor het **wetenschappelijk criterium storm- en rukwinden met een lokaal karakter**:

artikel 6 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.);

- voor het **wetenschappelijk criterium hagelbuien**:

artikel 12 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (zie 3.).

3. Situering en erkenningscriteria

3.1. Hevige regenval en overstroming

In de betrokken gemeenten werden meldingen gedaan van zowel hevige regenval als van overstroming. Met toepassing van de regelgeving rampenschade zijn hevige regenval en overstroming aparte weersverschijnselen, die elk aan eigen erkenningscriteria moeten voldoen.

Hevige regenval (art. 4 uitvoeringsbesluit) kan als ramp erkend worden wanneer zware en plotse regenval van meer dan 35 millimeter per uur per vierkante meter of meer dan 70 millimeter per 24 uur per vierkante meter lokale overstromingen, opstuwings van riolen of modderstromen veroorzaakt. Periodes van aanhoudende regenval worden als één ramp beschouwd.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt het uitzonderlijk karakter van de hevige of aanhoudende regen op basis van de adviezen van het KMI, van de VMM of van beide.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van hevige regenval op basis van het advies van het KMI en de VMM.

Een **overstroming, met uitzondering van de overstromingen vermeld in artikel 4**, (artikel 5 van het uitvoeringsbesluit), kan als ramp erkend worden als ze een stijging van het waterpeil veroorzaakt in een onderdeel van een waterloop, kanaal, meer, vijver of zee als gevolg van een van de onderstaande fenomenen:

- 1° een tijdelijke, uitzonderlijke overstroming door aanhoudende regenval;
- 2° het afvloeien van water bij onvoldoende absorptie door de ondergrond;
- 3° het smelten van sneeuw of ijs;
- 4° een natuurlijke dijkbreuk;
- 5° een vloedgolf.

De initiële overstroming en elke overstroming binnen 168 uur nadat het waterpeil gezakt is of teruggekeerd is naar het normale peil, worden beschouwd als één overstroming.

Een overstroming van waterlopen die onderhevig zijn aan getijden kunnen als ramp erkend worden als het waterpeil een terugkeerperiode van dertig jaar overschrijdt.

Een overstroming van waterlopen die niet onderhevig zijn aan getijden, kan als ramp erkend worden als het debiet van de waterloop gelijk is aan of hoger is dan het debiet waarvoor de terugkeerperiode ten minste dertig jaar bedraagt. Als het onmogelijk is om op basis van de beschikbare statistische gegevens de terugkeerperiode te berekenen, wordt een beroep gedaan op de statistische gegevens van de meest nabijgelegen, vergelijkbare waterlopen waarvan wel meetgegevens beschikbaar zijn.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van de overstroming op basis van de adviezen van het Waterbouwkundig Laboratorium van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (WL), van de VMM of van beide.

De adviesverlening door de vermelde wetenschappelijke instanties wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/KMI/2022/02 van 15 december 2022 met het KMI en door het samenwerkingsprotocol DKBUZA/VMM/WL/2022/01 van 5 oktober 2022 met de VMM en het WL.

In de eerste plaats wordt op grond van het advies van het KMI en de VMM het uitzonderlijke karakter van het gemelde weersverschijnsel hevige regenval onderzocht. Het voorstel tot eventuele erkenning als ramp is gebaseerd op de criteria, bepaald in artikel 4 van het voormelde uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020. Pas daarna wordt voor een gemeente waar niet is voldaan aan de vereiste voorwaarden inzake hevige regenval, de overstroming op zich onderzocht met toepassing van artikel 5 van het voormelde uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020. Voor die gemeenten wordt het uitzonderlijke karakter beoordeeld op basis van een advies van de VMM (onbevaarbare waterlopen) en het WL (bevaarbare waterlopen).

Er kan nooit een geografische overlapping bestaan tussen de erkenning als ramp op het vlak van hevige regenval en de erkenning als ramp op het vlak van overstroming. Een getroffen gemeente valt dus in de ene of de andere categorie.

3.2. Storm- en rukwinden met een lokaal karakter

In de betrokken gemeenten werden meldingen gedaan van storm- en rukwinden met een lokaal karakter.

Stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter (art. 6 uitvoeringsbesluit) met een piekwaarde van minstens 135 kilometer per uur kunnen als ramp erkend worden.

Onder rukwinden met een lokaal karakter wordt verstaan:

- 1° windhozen;
- 2° tornado's;
- 3° windschering.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van storm- en rukwinden op basis van het advies van het KMI.

De adviesverlening door de vermelde wetenschappelijke instanties wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/KMI/2022/02 van 15 december 2022 met het KMI.

3.3. Hagelbuien

In de betrokken gemeenten werden meldingen gedaan van hagelbuien.

Hagelbuien (art. 12 uitvoeringsbesluit) met hagelstenen met een diameter groter dan 3 centimeter kunnen als ramp erkend worden.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van de hagelbui aan de hand van het advies van het KMI.

De adviesverlening door de vermelde wetenschappelijke instanties wordt ondersteund door de samenwerkingsovereenkomst DKBUZA/KMI/2022/02 van 15 december 2022 met het KMI.

Deze nota bevat de analyses van de fenomenen regenval, overstroming, storm- en rukwinden met een lokaal karakter en hagelbuien die zich voordeden van 9 juli tot en met 31 juli 2024 in de gemeenten waar er voor deze periode schademeldingen zijn ingediend.

4. Procedure tot erkenning

Nadat het Vlaams Rampenfonds schademeldingen heeft ontvangen, maakt het een overzicht van de volgende gegevens:

- de naam van de gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal gemeenten waaruit schademeldingen zijn ontvangen;
- het aantal schademeldingen;
- de data van de gemelde schade;
- de omvang van de gemelde schadebedragen.

Die gegevens vormen de basis voor het onderzoek van het financiële en/of wetenschappelijk criterium.

Als uit de analyse van de schademeldingen en/of uit het advies van de wetenschappelijke kennisinstellingen blijkt dat de getroffen gemeenten voldoen aan het financiële criterium of aan de wetenschappelijke erkenningscriteria, wordt een erkenningsdossier opgesteld en aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Voor de hevige regenval, overstroming, de storm- en rukwinden en de hagelbuien die zich hebben voorgedaan vanaf 9 juli tot en met 31 juli 2024, werd de startdatum voor het indienen van meldingen bepaald op 9 juli 2024. Schadelijders kregen de mogelijkheid meldingen in te dienen tot en met 7 september 2024.

Vervolgens werden de ontvangen schademeldingen, die een schadeperiode van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 betreffen, geanalyseerd en gegroepeerd per gemeente waar schade werd geleden.

Nadat de wetenschappelijke instellingen de definitieve aanstiplijsten hadden ontvangen, werden ze verzocht hun definitieve advies te formuleren.

Hevige regenval

Het KMI en de VMM bezorgden hun gemeenschappelijk advies op basis van de definitieve aanstiplijst hevige regenval. De adviezen van het KMI werden ontvangen op 6 en 18 november 2024, de adviezen van de VMM werden ontvangen op 8 en 25 november 2024.

Op basis van de analyse bleek dat 18 gemeenten voldoen aan het erkenningscriterium voor hevige regenval als ramp op 9 juli 2024.

Op basis van de bovenstaande analyses wordt een voorstel tot erkenning als ramp hevige regenval geformuleerd voor de 18 gemeenten die in aanmerking komen.

Overstroming

Aangezien uit de adviezen bleek dat 32 gemeenten niet voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor het fenomeen hevige regenval, werd vervolgens het fenomeen overstroming onderzocht.

Het advies met de analyseresultaten van de VMM en het WL werd ontvangen op 13 januari 2025.

Uit het onderzoek bleek dat geen enkele gemeente voldoet aan het erkenningscriterium voor overstroming.

Storm- en rukwinden met een lokaal karakter

Het advies met de analyseresultaten van het KMI werd ontvangen op 27 november 2024.

Uit het onderzoek bleek dat 45 gemeenten voldoen aan het erkenningscriterium voor storm- en rukwinden met een lokaal karakter op 9/7/2024.

Op basis van de bovenstaande analyse wordt een voorstel tot erkenning als ramp storm- en rukwinden met een lokaal karakter geformuleerd voor de 45 gemeenten die in aanmerking komen.

Hagelbuien

Het advies met de analyseresultaten van het KMI voor hagelbuien werd ontvangen op 14 oktober 2024 en op 27 november 2024.

Uit het onderzoek bleek dat 17 gemeenten voldoen aan het erkenningscriterium voor hagelbuien op 9 juli 2024.

Op basis van de bovenstaande analyse wordt een voorstel tot erkenning als ramp hagel geformuleerd voor de 17 gemeenten die in aanmerking komen.

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het erkenningsbesluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Hierna beschikken schadelijders over een periode van drie maanden, die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad, om een aanvraag van een tegemoetkoming in te dienen bij het Vlaams Rampenfonds.

Het Vlaams Rampenfonds meldt de erkende ramp aan bij de Europese Commissie, zodat deze de bevestiging krijgt dat de uitgekeerde tegemoetkomingen conform de Europese Staatssteunregels verlopen.

Het Vlaams Rampenfonds controleert vervolgens of de aanvraag ontvankelijk en volledig is en geeft opdracht aan de externe deskundigen, die het aangesteld heeft, om een verslag op te stellen. Nadat de schadelijder akkoord is gegaan of opmerkingen heeft geformuleerd op het deskundigenverslag, wordt een vergoedingsbesluit opgesteld en naar de schadelijders gestuurd. Nadien wordt aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) opdracht gegeven om de toegekende tegemoetkoming uit te betalen.

5. Beknopte historiek en analyse van dit dossier

5.1 Meldingen

Meldingen hevige regenval en overstroming

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 9 juli 2024 tot en met 7 september 2024 schademeldingen ontvangen uit 47 Vlaamse gemeenten voor hevige regenval en uit 16 Vlaamse gemeenten voor overstroming.

In totaal werden 186 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van **5.422.031,70 euro**.

Er zijn echter overlappingsen tussen beide weersfenomenen in de getroffen gemeenten. Er werden schademeldingen ontvangen van 49 unieke gemeenten.

omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag
hevige regenval	168	47	5.107.301,70 euro
overstroming	18	16	314.730 euro
totaal	186	63 (incl. overlappingsen)	5.422.031,70 euro

Meldingen storm- en rukwinden met een lokaal karakter

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 9 juli 2024 tot en met 7 september 2024 schademeldingen ontvangen uit 47 Vlaamse gemeenten voor storm- en rukwinden met een lokaal karakter.

In totaal werden 875 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van 40.724.067,82 euro.

omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag
storm- en rukwinden met een lokaal karakter	875	47	40.724.067,82 euro
totaal	875	47	40.724.067,82 euro

Meldingen hagelbuien

Het Vlaams Rampenfonds heeft in de periode van 9 juli 2024 tot en met 7 september 2024 schademeldingen ontvangen uit 38 Vlaamse gemeenten voor hagelbuien.

In totaal werden 420 schademeldingen ontvangen voor een totaalbedrag van 26.380.312,55 euro.

omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag
hagelbuien	420	38	26.380.312,55 euro
totaal	420	38	26.380.312,55 euro

5.2. Financieel criterium

Hevige regenval en overstromingen

Met 168 schademeldingen voor een bedrag van 5.107.301,70 euro voor hevige regenval en 18 schademeldingen voor een bedrag van 314.730 euro voor overstroming is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro (ABEX-index juli 2024: 123.730.814,64 euro) noch voor de hevige regenval, noch voor overstroming.

Storm- en rukwinden met een lokaal karakter

Met 875 schademeldingen voor een bedrag van 40.724.067,82 euro voor storm- en rukwinden met een lokaal karakter is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro (ABEX-index juli 2024: 123.730.814,64 euro).

Hagelbuien

Met 420 schademeldingen voor een bedrag van 26.380.312,55 euro voor hagelbuien is niet voldaan aan het financiële erkenningscriterium van honderd miljoen euro (ABEX-index juli 2024: 123.730.814,64 euro).

5.3. Wetenschappelijke criterium

5.3.1. Hevige regenval en overstromingen

Met toepassing van artikel 4 en 5 van het uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020 heeft het Vlaams Rampenfonds van het KMI, de VMM en het WL een advies ontvangen over het al dan niet uitzonderlijke karakter van in de eerste plaats de hevige regenval en vervolgens de overstroming van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024.

Gezamenlijk wetenschappelijk advies van het KMI en de VMM over de hevige regenval

Voor de hevige regenval van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI en de VMM gezamenlijk een definitief advies gevraagd op 26 september 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het gemeenschappelijk advies van het KMI en de VMM, alsook de analyseresultaten op 6 november 2024 (advies KMI) en op 8 november 2024 (advies VMM) ontvangen.

Voor de hevige regenval van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI en de VMM gezamenlijk een bijkomend definitief advies gevraagd op 6 november 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het bijkomend gemeenschappelijk advies van het KMI en de VMM, alsook de analyseresultaten op 18 november 2024 (advies KMI) en op 25 november 2024 (advies VMM) ontvangen.

Volgens de analyses van de adviesinstellingen **voldoen 18 gemeenten aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor hevige regenval op 9 juli 2024** : **Arendonk, Bonheiden, Geel, Heist-op-den-Berg, Herentals, Herenthout, Hulshout, Kasterlee, Lier, Lille, Machelen, Oud-Turnhout, Putte, Ravels, Retie, Sint-Katelijne-Waver, Turnhout en Vosselaar.**

Een ontwerpbesluit houdende voorstel tot erkenning van de hevige regenval op 9 juli 2024 wordt voor deze gemeenten dan ook bijgevoegd.

Gezamenlijk wetenschappelijk advies van de VMM en het WL over de overstroming

Voor de overstroming van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan de VMM en het WL een definitief advies gevraagd op 27 november 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het gemeenschappelijke advies van het WL en de VMM, alsook de analyseresultaten, op 13 januari 2025 ontvangen.

Volgens de analyses van de adviesinstellingen voldoet geen enkele gemeente aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor overstroming.

5.3.2. Storm- en rukwinden met een lokaal karakter

Voor de storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI een definitief advies gevraagd op 26 september 2024. Voor de storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI een bijkomend definitief advies gevraagd op 6 november 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het advies van het KMI, alsook de analyseresultaten op 27 november 2024 ontvangen.

Volgens de analyses van de adviesinstelling **voldoen 45 gemeenten op 9 juli 2024 aan het wetenschappelijke criterium voor storm- en rukwinden met een lokaal karakter** met piekwaarden van minstens 135 kilometer per uur: **Aalst, Antwerpen, Arendonk, Beersel, Berlaar, Boechout, Bonheiden, Denderleeuw, Duffel, Gooik, Grimbergen, Haaltert, Halle, Heist-op-den-Berg, Herenthout, Kapelle-op-den-Bos, Kontich, Lebbeke, Lennik, Lier, Londerzeel, Maarkedal, Maasmechelen, Machelen, Malle, Mechelen, Meise, Merchtem, Mortsels, Nijlen, Ninove, Opwijk, Putte, Puurs-Sint-Amands, Ranst, Ravels, Sint-Katelijne-Waver, Sint-Lievens-Houtem, Steenokkerzeel, Turnhout, Willebroek, Wommelgem, Zandhoven, Zele en Zemst.**

Een ontwerpbesluit houdende voorstel tot erkenning van de storm- en rukwinden met een lokaal karakter op 9 juli 2024 wordt voor deze gemeenten dan ook bijgevoegd.

5.3.3. Hagelbuien

Voor de hagelbuien van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI een definitief advies gevraagd op 26 september 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het advies van het KMI, alsook de analyseresultaten op 14 oktober 2024 ontvangen.

Voor de hagelbuien van 9 juli 2024 tot en met 31 juli 2024 werd aan het KMI een bijkomend definitief advies gevraagd op 6 november 2024. Het Vlaams Rampenfonds heeft het advies van het KMI, alsook de analyseresultaten op 27 november 2024 ontvangen.

Volgens de analyses van de adviesinstelling **voldoen 17 gemeenten op 9 juli 2024 aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor hagelbuien** met een diameter groter dan 3 centimeter : **Berlaar, Boechout, Brakel, Duffel, Geraardsbergen, Kasterlee, Lier, Mechelen, Nijlen, Ninove, Oud-Turnhout, Ranst, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek, Zandhoven, Zemst en Zoersel.**

Een ontwerpbesluit houdende voorstel tot erkenning van de hagelbuien op 9 juli 2024 wordt voor deze gemeenten dan ook bijgevoegd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1. Omschrijving van het weersverschijnsel dat aanleiding geeft tot voorstel tot erkenning op basis van het wetenschappelijk erkenningscriterium.

Art. 2. Opsomming van de gemeente(n) die voor erkenning in aanmerking komen.

Art. 3. Voor schade aan de landbouwproductie kan alleen een tegemoetkoming worden verleend als het productieverlies per landbouwer en per teelt meer dan 30% bedraagt. Het productieverlies per teelt wordt berekend op basis van de totale oppervlakte van de teelt.

Art. 4. Opname van de Staatssteunregels, vervat in artikel 25 van Verordening (EU) nr. 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard (voor de EER relevante tekst), gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie L327/1 van 21 december 2022.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Rekening houdend met het wetenschappelijk erkenningscriterium en de ontvangen wetenschappelijk adviezen van het KMI, de VMM en het WL komen de hevige regenval op 9 juli 2024 (18 gemeenten), de storm- en rukwinden met een lokaal karakter op 9 juli 2024 (45 gemeenten) en de hagelbuien op 9 juli 2024 (17 gemeenten) in aanmerking om erkend te worden als ramp.

Voor gemeenten waarvoor een positief advies ontvangen werd van de bevoegde wetenschappelijke instanties voor hevige regenval, storm- en rukwind met een lokaal karakter en hagelbuien werden onderstaande schademeldingen ontvangen:

omschrijving weersfenomeen	aantal meldingen	aantal geteisterde gemeenten	gemeld schadebedrag
hevige regenval	56	18	3.065.049 euro
storm- en rukwind met een lokaal karakter	873	45	40.713.812,82 euro
hagelbuien	271	17	23.635.068,73 euro
totaal	1.200	80	67.413.930,55 euro

Het gemelde schadebedrag is slechts een eerste, indicatieve raming van de schade, die de schadelijders zelf hebben gemaakt. Pas na de erkenning als ramp, als alle deskundigenverslagen zijn opgesteld en alle vergoedingsbeslissingen zijn genomen, kan een adequaat zicht verkregen worden op de totale budgettaire impact. Op dat moment wordt de budgetprognose geëvalueerd.

Bij de raming van de budgettaire impact houdt het Vlaams Rampenfonds rekening met de volgende principes:

- De volgende schade komt in principe niet in aanmerking voor vergoeding:
  - de schade aan private goederen die in principe verzekeraar zijn met toepassing van artikel 123 tot en met 132 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen;
  - de schade aan private goederen die vallen onder de toepassing van artikel 1 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 betreffende de verzekering tegen brand en andere gevaren wat de eenvoudige risico's betreft;
  - de schade aan private goederen die verzekeraar zijn tegen dezelfde risico's op basis van buitenlands recht, met toepassing van artikel 6, 5°, van het voormelde decreet van 5 april 2019.

Overeenkomstig artikel 6, tweede lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 5°, niet voor goederen die niet verzekerd zijn door de financiële toestand van de schadelijder. Indien de schadelijder, die geen zelfstandige is zoals vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, bewijst met een attest van het bevoegde Centrum voor Maatschappelijk Welzijn dat hij op de dag van de ramp een leefloon of een gelijkwaardige financiële hulp ontving of daarvoor in aanmerking kwam.

- Artikel 6, 6°, van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest stelt dat de volgende schade niet vergoed wordt: "schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die in principe verzekerd kunnen worden door een brede weersverzekering, met uitzondering van schade aan niet-binnengehaalde oogsten en teelten die niet via een brede weersverzekering verzekerd zijn voor de risico's vorst, storm en rukwinden, sneeuw- of ijsdruk, hevige of aanhoudende regen en ernstige droogte, gedurende de overgangperiode, vermeld in artikel 27 van dit decreet".

Overeenkomstig artikel 6, derde lid, van het decreet van 5 april 2019 geldt artikel 6, 6°, niet voor schade bij schadelijders die zelfstandige zijn en die bewijzen dat ze zich tijdelijk in een

moeilijke financiële of economische situatie bevonden aan de hand van de vrijstelling van de bijdrage aan het sociaal verzekeringsfonds die aan hen is verleend door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

- Op het nettobedrag van elk aanvaard schadedossier zijn de vergoedingsregels (vrijstelling van 500 euro en te indexeren coëfficiëntenberekening) van toepassing, zoals bepaald in hoofdstuk 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020. Per dossier is in een maximale vergoeding van 113.650 euro (indexeerbaar) voorzien.
- De tegemoetkoming wordt berekend op basis van artikel 27 van het uitvoeringsbesluit van 30 oktober 2020. De berekende vergoeding wordt, na aftrek van de vrijstelling en de toepassing van de toepasselijke vergoedingscoëfficiënten, verminderd met alle bedragen die derden (bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen) betalen als gehele of gedeeltelijke dekking of herstel van de schade.
- Op schade, geleden aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten door hevige regenval en storm- en rukwinden met een lokaal karakter, zijn de afbouwende vergoedingsregels van artikel 27 van het decreet van 5 april 2019 dan ook van toepassing (voor 2024 is dit resp. 16% of 8% van het aanvaarde schadebedrag in functie van het percentage teeltareaal gedekt door een brede weersverzekering).

Budgetraming

Voor de raming van het aantal schadedossiers werd uitgegaan van het aantal schademeldingen dat werd ingediend voor de gemeenten die voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor hevige regenval, overstroming, storm- en rukwind met een lokaal karakter en hagelbuien.

Budgetraming regenval

Uit de ervaringen bij eerder uitbetaalde tegemoetkomingen voor schade ten gevolge van de hevige regenval van 14 tot en met 16 juli 2021 kunnen de volgende parameters afgeleid worden:

- in ongeveer één derde van de ingediende schadedossiers in het kader van de ramp 'regenval 14-16 juli 2021' werd een tegemoetkoming uitbetaald;
- de gemiddelde uitbetaalde tegemoetkoming per dossier met effectieve uitbetaling bedroeg 17.750 euro.

Voor de raming van het aantal schadedossiers werd uitgegaan van het aantal schademeldingen dat werd ingediend voor de 18 gemeenten die voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor hevige regenval. Er werden in totaal 56 schademeldingen ingediend voor deze gemeenten. Aangezien het voor schadelijders niet altijd duidelijk is of de schade het gevolg is van het ongunstige weersverschijnsel hevige regenval of overstroming, zitten de meldingen voor beide weersverschijnselen vevat in dat cijfer.

Er dient rekening mee gehouden te worden dat er tegemoetkomingen worden toegewezen voor schade aan gebouwen die niet verzekeraar zijn via een brandpolis eenvoudige risico's, voor schade aan voertuigen, niet-verzekerde schade aan niet-binnengehaalde teelten en oogsten en schade aan het openbaar domein.

Rekening houdend met de hogervermelde factoren, ratio's en parameters kan er een zeer voorzichtige en alleszins voorlopige raming gemaakt worden van de budgettaire impact zoals berekend als volgt:

56 te verwachten schadedossiers x 1/3 (aantal schadedossiers met effectieve uitbetaling) x 17.750 euro = **331.333 euro**.

Budgetraming storm- en rukwind met een lokaal karakter

Voor de raming van het aantal schadedossiers werd uitgegaan van het aantal schademeldingen dat werd ingediend voor de 45 gemeenten die voldoen aan de wettelijk vastgelegde erkenningscriteria voor stormwinden en rukwinden met een lokaal karakter. Er werden in totaal 873 schademeldingen ingediend voor die gemeenten. Het gemeld schadebedrag is 40.713.812,82 euro.

Er is geen recente vergelijkingsbasis beschikbaar om een gedegen budgettaire raming van de schade te verrichten. De erkende ramp “storm- en rukwind met een lokaal karakter van 3 januari 2024” was eerder beperkt van omvang, de andere eerder erkende rampen voor storm- en rukwind met een lokaal karakter dateren van 2019 (de ramp van 9 maart tot 15 maart 2019 en de ramp van 1 juni tot 27 juli 2019). Gelet op de aangepaste reglementering inzake het tegemoetkomen in schade die in voege trad in 2020 kan de erkende ramp van 2019 niet als een goede vergelijkingsbasis gebruikt worden.

Uit een gedetailleerde analyse van de schademeldingen is gebleken dat in 89% van de ingediende schademeldingen het ging om gebouwschade en schade aan constructies en goederen in de tuin (tuinhuizen, afsluitingen, bomen, trampolines, ...) die in principe verzekeraar zijn door een brandverzekering en waarbij het Vlaams Rampenfonds – behoudens uitzonderingen – niet tussenkomt in de geleden schade. Er wordt in de berekening van de budgettaire impact dan ook geen rekening gehouden met deze schade.

Voor alle andere gemelde schade bedraagt het gemelde schadebedrag in totaal bijna 27 miljoen euro. Aangezien er een beperkt aantal meldingen waren met een aanzienlijk gemeld schadebedrag (in casu 15 miljoen en 6,8 miljoen euro) werd het gemelde schadebedrag afgetopt op de maximale tussenkomst die door het Vlaams Rampenfonds wordt voorzien. Voor schade aan private goederen bedraagt deze 135.150,28 euro voor schade aan openbaar domeingoederen bedraagt deze maximaal 147.929,06 euro per dossier. Voor de berekening van de budgettaire impact wordt er uitgegaan van het “afgetopt” gemeld schadebedrag van ongeveer **4,5 miljoen euro**.

Budgetraming hagelbuien

Er is geen recente vergelijkingsbasis beschikbaar om een gedegen budgettaire raming van de schade te verrichten. De laatst erkende ramp voor hagelbuien dateert van 2019, met name “hagel van 1 juni tot en met 27 juli 2019”. Gelet op de aangepaste reglementering inzake het tegemoetkomen in schade die in voege trad in 2020 kan de erkende ramp van 2019 niet als een goede vergelijkingsbasis gebruikt worden.

Rekening houdend met bovenvermelde factoren, ratio's en parameters kan er een zeer voorzichtige en alleszins voorlopige raming gemaakt worden van de budgettaire impact. Uit een gedetailleerde analyse van de schademeldingen is gebleken dat in 71% van de ingediende schademeldingen het ging om gebouwschade en schade aan constructies en goederen in de tuin (tuinhuizen, afsluitingen, bomen, trampolines, ...) die in principe verzekeraar zijn door een brandverzekering en waarbij het Vlaams Rampenfonds – behoudens uitzonderingen – niet tussenkomt in de geleden schade. Er wordt in de berekening van de budgettaire impact dan ook geen rekening gehouden met deze schade. In 24% van de ingediende schademeldingen ging het om schade aan teelten en niet binnengehaalde oogsten. Ook hiervoor komt het Vlaams Rampenfonds bij schade door hagel niet tussen.

Voor alle andere gemelde schade bedraagt het gemelde schadebedrag in totaal bijna 15,6 miljoen euro. Aangezien er een beperkt aantal meldingen waren met een aanzienlijk gemeld schadebedrag

werd het gemelde schadebedrag afgetopt op de maximale tussenkomst die door het Vlaams Rampenfonds wordt voorzien. Voor schade aan private goederen bedraagt deze 135.150,28 euro voor schade aan openbaar domeingoederen bedraagt deze maximaal 147.929,06 euro per dossier. Voor de berekening van de budgettaire impact wordt er uitgegaan van het “afgetopt” gemeld schadebedrag van ongeveer **750.000 euro**.

Samenvattende tabel budgetraming

	<u>Gemeld schadebedrag</u>	<u>Budgetraming</u>
hevige regenval	3.065.049 euro	331.333 euro
storm- en rukwind met een lokaal karakter	40.713.812,82 euro	4.500.000 euro
hagelbuien	23.635.068,73 euro	750.000 euro
totaal	67.413.930,55 euro	5.581.333 euro

Na de erkenning van de ramp zal de raming op basis van de effectief ingediende schadedossiers en op basis van de afgewerkte schadedossiers periodiek bijgesteld worden. De eindbeoordeling van de verwerking van de rampen hevige regenval van 9 juli 2024, storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli en hagelbuien van 9 juli 2024 kan pas opgemaakt worden als alle dossiers afgehandeld zijn. De kans op een grote afwijking van de hierboven vermelde factoren is dus nog altijd reëel.

Het budget zal in de tijd grotendeels in 2025 worden besteed.

De schadevergoedingen worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

Voor de financiering van het systeem (premiesubsidie en schadevergoedingen van het Vlaams Rampenfonds voor rampen erkend vanaf 1 januari 2020) wordt vanaf de begrotingsopmaak 2020 voor maximaal 13 miljoen euro jaarlijks een beroep gedaan op het Vlaams Fonds voor Lastendelging (begrotingsartikel CBG-ACCD2CE-WT: “Vlaamse Overheid, Schaderegeling van rampen en landbouwrampen”). De kosten voor het uitvoeren van expertises wordt verrekend op het beleidskrediet “Werkingskosten Rampenfonds”, begrotingsartikel SAO-1SIA2MA-WT, programma 1SI000 (Erkennen van rampen en behandelen van schadedossiers).

Als in een bepaald jaar een tekort wordt vastgesteld, wordt dat bedrag met maximaal 7 miljoen euro verhoogd, afkomstig van de landbouwbegroting. Als die middelen niet zouden volstaan in een bepaald jaar, wordt de financiering van het ontbrekende saldo in de Vlaamse Regering besproken.

Het positieve advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 4 februari 2025.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord verleend 5 maart 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten van de lokale besturen, behoudens als deze besturen een aanvraag tot tegemoetkoming voor eigen schade hebben ingediend.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering en publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad kunnen schadelijders tot het einde van de derde maand die volgt op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad een aanvraag van een tegemoetkoming indienen bij het Vlaams Rampenfonds.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de hevige regenval die heeft plaatsgevonden op 9 juli 2024, als een ramp wordt erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend;

2° haar definitieve goedkeuring te geven aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de storm- en rukwinden met een lokaal karakter die hebben plaatsgevonden op 9 juli 2024, als een ramp wordt erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend;

3° haar definitieve goedkeuring te geven aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de hagelbuien die hebben plaatsgevonden op 9 juli 2024, als een ramp wordt erkend en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend;

5° de Vlaamse minister, bevoegd voor rampenschade, te gelasten de voormelde besluiten van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- erkenningsbesluit hevige regenval van 9 juli 2024
- erkenningsbesluit storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli 2024
- erkenningsbesluit hagelbuien van 9 juli 2024
- advies KMI en VMM hevige regenval van 9 juli 2024
- aanstiplijst advies KMI en VMM hevige regenval van 9 juli 2024
- advies VMM en WL overstroming van juli 2024

- aanstipijst advies VMM en WL overstrooming van juli 2024
- advies KMI storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli 2024
- aanstipijst advies KMI storm- en rukwinden met een lokaal karakter van 9 juli 2024
- advies KMI hagel van 9 juli 2024
- aanstipijst advies KMI hagel van 9 juli 2024
- advies van de Inspectie van Financiën op 4 februari 2025
- akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid dd. 5 maart 2025